

Bistriška:

Boštjančkove lučke.

Diha zemlja in spi... V njenem dihu so sanje. Svetonočni mir je v njih, svetonočna ljubezen, svetonočna sreča. Nebesa so poslala te sanje na zemljo. Diha zemlja v pokoju, v ljubezni, v sreči.

Vas Gorosek pod goro je toplo gnezdece, v miru postavljeno, v sreči oblagodarjeno, v ljubezni spleteno. Ob vrbah kraj potoka je mala bela hišica: domek Boštjančkov.

Sveta noč. Nebo je prižgano s tisočerimi zvezdami; sanje lepote lijejo od njih na zemljo. Gozdovi šumé v čudežni govorici, bela zasnežena pota molijo v mehkem sneženem objetju, potok skrivnostno prepeva, in vrbe, vse bele, leskečejo, trepečejo, sanjajo. Čudež božji hodi s svojim srcem po zemlji, boža tepena srca, tolaži ranjene duše, objema mehka ličeca otrok...

Boštjanček sedi čisto sam v hiši pri topli peči in čaka božičnega večera. Prva zvezdica je že zagorela na nebu in pomežiknila s svetlim očesom Boštjančku skozi okence. O, kako je je vesel! »Je že tu, je že zunaj sveti večer! Da bi te mogel, zvezdica zlata, ujeti v svojo roko in pobarati: Kako, zvezdica, povej, je nocoj v nebesih?«

Skozi okno ga gleda zvezdica in se mu smehlja... Deček pa steče k mami pred ognjišče: »Mama, mama, saj ste rekli, da zvezde prineso sveti večer. So jih že užgali angelci na nebu za Jezusčka novorojenega.« — Mati nato: »Kar očeta pokličí, da postavita jaselce!«

V visokem, radostnem skoku je odletelo drobno telesce proti hišnim vratom, ravno v naročje očetu, ki je stopil na hišni prag.

»Vidiš, Boštjanček, dočakal si! Zdaj pa kar v hišo, da postaviva jaselce!«

V hiši gori z mračnosanjavim žarom svetiljka. V koticu pri oknu je določil prostor za jaselce. Trioglata deska je že pribita.

Boštjanček sedi, gleda in spremlja očetove kretnje rok. Občuduje žametni mah, ki je stvoril v kotu zeleno goro. Pastirčki so privriskali v pobožnem veselju na to zeleno goro, bele ovčice so polegale po žametnem mahu. Koliko ovc in koliko pastirčkov je to! Boštjančku se zdi, da sliši pastirčke vriskati.

»Ja, oče, kje je pa hlevček za Jezusčka, da mu bo gorko na mehki slamici?«

»Vse še pride, vse — radoznalček!«

Na levo pod goro naredi oče skalno duplino, v njo pa položi Jezusčka v jaslíh in postavi poleg Marije in svetega Jožefa. Preko gore do jaselc pelje bela pot... Vrh jaselc plava zvezda, z zlatim repom se dotika gore.

»No, fant, ali bo?«

Vesel, prevzet pokima Boštjanček: »Bo, bo!« Govoriti ne more, ker mu je srcece polno blaženstva in dobre volje.

»Jaselce so postavljene. Fant, steci k mami po lučke!«

V čudežni votlini zatrepeta lučka ob lučki, obsveti jaselce in božje Dete.

Tri lučke goré ob jaselcah, troje tihih upanj, tri pobožne želje, tri vroče prošnje.

»O, Boštjanček, kako lepe so tvoje jaselce!« zavrísne mati, ko stopi v hišo. Roke ji zaplosknejo, oči v poznani tajnosti zablesté...

Sveti večer, božična noč!

Tri lučke gore ob jaselcah, troje tihih upanj, tri pobožne želje, tri vroče prošnje! Tri lučke trepetajo ob jaselcah, troje bogatih upanj, ki naj bi jih izpolnilo božje Čudo; tri pobožne želje, ki naj bi jih ovenčalo s svojo Dobroto; tri vroče prošnje, ki naj bi jih slišalo in uslišalo Detece, v plenice povito, v jasli položeno — Boštjančku.

Tako moli mati, drhti očetovo srce, deček pa zre nepremično v postavljeni jaselce. Tisoč misli mu je v duši, milijon vzklikov v srcu, a ustka molče v sladkem zavzetju.

Zunaj diha noč. V svetonočne sanje so odeta brda, zastrte v sneg molče poljane, bele ceste drhte, potok poje pesem svete noči, vrbe ga spremljajo.

Iz dalje drhti zvon. Oznanja polnočno skrivnost... Rahli odmevi trkajo na okenca srečne hišice Boštjančkovega doma, zapoje v srcih treh vernih ljudi in jih vabijo, vabijo...

Zvon poje, kliče... Nebeške zvezde goré, svetonočne sanje polzé po zlatih nitkah od neba na zemljo.

Oče z baklo v roki spredaj, mati oklepaje Boštjančkovo ročico, in on sam — kako drobi v veselju korake! »Mama, kako je lepo nocoj! Ali vidite Matjažev hribček — kako se sveti! Tam menda ni jaselc?«

»Povsod so danes jaselce, povsod lučke. Angelci jih postavljajo, angelci užigajo, in povsod vasuje nocoj Jezusček in blagoslavlja ter osrečuje.«

Zvon kliče, vabi, poje... Čudežna pesem vstaja po širni zemlji, užiga srca otrok, krepi duše mater, ogreva srca očetov.

Boštjančku je gorko, zelo gorko in svetlo v duši. Pred njim visok plamen — očetova bakla, na desni lučke, na levi lučke, na nebu lučke, in materina roka je gorka in mehka.

Z belino odeta, s svetonočno zarjo oblita se je dvignila pred njimi farna cerkev. Sedeta z mamo v klop. Kakor da so se angelske roke dotaknile orgel, tako mehko zapojó na koru in vse zadržti po cerkvi: »Sveta noč...« Mašnik v zlatem ornatu stopi pred oltar. Boštjančku zamiglja pred očmi prečudna svetloba.

Ves oltar je ena sama vesela velika luč. Sredi nje leži v jaselcah božje Dete, dviga ročice in blagoslavlja in se smehlja. In angelci plavajo okrog njega in ga posipavajo z mehкими, belimi rožami. V sladkem genotju neso Boštjančka sanje k Jezusčku: »Ti veš, Jezusček, da imam rad mamo in ateja, in ti veš, kako lepe jaselce imam doma. Tudi tebe imam zelo rad. Boš prišel k nam? Z menoj pojdi in z mamo, poneseva te! Radi te imamo.«

Mehka roka poboža Boštjančka po vročem čelu. Sedi v klopi, ves zamaknjen, pri mami, in Jezusček je prišel k njemu v vas. Gleda...

Glasneje zapoje orgle. V drhtečih valih zadoni pesem po cerkvi. Po kadilu zadiši. Tisoč srebrnih strun zabrni v zvonovih...

Sveta noč, blažena noč!

Kako je prišel Boštjanček domov, sam ni vedel. Angelci so ga nosili na mehkih rokah, in Jezusček mu je delal družino.

V hiši pri jaselcah so še gorele tiste tri lučke. Troje upanj, tri želje, tri prošnje...

*

Otrok moj! Najsvetlejše so lučke v sveti noči. Spravi jih v kamrico svojega srca, da te bodo grele, ti svetile in te osrečevale na težki poti skozi življenje.